

Број :

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
ИНСТИТУТА ЗА ИНТЕЛЕКТУАЛНО ВЛАСНИШТВО
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2007. ГОДИНУ

Сарајево, јуни 2008. године

САДРЖАЈ

I	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
II	НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	4
1.	Реализација ранијих препорука	4
2.	Систем интерних контрола	4
2.1.	Планирање и извршење буџета	5
3.	Усклађеност са законима и прописима	5
3.1.	Јавне набавке	5
3.2.	Стимулације запослених	6
III	КОРЕСПОНДЕНЦИЈА	6

Прилог : Табела 1 ' Извршење буџета за 2007. годину'

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Основ за ревизију

На основу Закона о ревизији институција Босне и Херцеговине («Службени гласник БиХ», број: 12/06) извршили смо ревизију финансијских извјештаја у **Институту за интелектуално власништво Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Институт) који се односе на годину која се завршава 31.12.2007. (Биланса стања, Посебних прегледа уз Биланс стања и Анализе извршења буџета).

Одговорност менаџмента/ревизора

Руководство Института одговорно је за припрему финансијских извјештаја, законитост извршених трансакција и намјенско кориштење средстава. Руководство је такође одговорно за увођење система интерних контрола којима се обезбјеђује поуздано управљање јавним средствима. Наша одговорност, као екстерног ревизора, прописана је Законом о ревизији, стандардима ревизије и Етичким кодексом за ревизоре јавног сектора.

Сходно томе, наша одговорност је изражавање мишљења о томе да ли су финансијски извјештаји поуздани и да ли биланси у потпуности одражавају резултате извршења буџета. Такође, наша одговорност је да процијенимо да ли руководиоци Института примјењују законе и прописе, користе средства за одговарајуће намјене и да оцијенимо финансијско управљање, функцију интерне ревизије и системе интерних контрола..

Циљ и дјелокруг ревизије

Ревизију смо обавили у складу са Ревизионим стандардима Међународне организације врховних ревизионих институција – ISSAI и Међународним стандардима ревизије. Ревизија укључује испитивање, на бази извршених тестирања, доказа који су релевантни за исказане износе и објављивања у финансијским извјештајима, те регуларност финансијских трансакција које су укључене у финансијске извјештаје.

Ревизија је планирана и извршена тако да се добију информације и објашњења која сматрамо неопходним за обезбјеђење довољних доказа који пружају разумно увјерење да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане грешкама, преваром или другим нерегуларним радњама и да су средства утрошена у складу са одобреним буџетом и другим прописима. Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разуман основ за наше мишљење.

Квалификација се односи на сљедеће:

- 1.1. *Процедуре набавки нису, у свим случајевима, проведене у складу са одредбама Закона о јавним набавкама (видјети тачку 3.1. Извјештаја);*
- 1.2. *Институт је извршио исплату стимулација запосленим изнад законом дозвољених износа (видјети тачку 3.2. Извјештаја)*

По нашем мишљењу, финансијски извјештаји Института за 2007. годину приказују реално и истинито финансијско стање на дан 31. децембар 2007. године и у складу су са Правилником о финансијском извјештавању и Правилником о рачуноводству институција Босне и Херцеговине.

У свим материјално значајним аспектима расходи Института су употријебљени за сврхе које је одредио Парламент Босне и Херцеговине и у складу су са релевантним прописима, осим за могуће ефекте који су исказани под тачкама 1.1. и 1.2.

Сарајево, јуни 2008. године

II НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

1. Реализација ранијих препорука

Институт је настао трансформацијом/подјелом Института за стандарде, метрологију и интелектуално власништво Босне и Херцеговине у три нова института и то: Институт за стандардизацију, Институт за метрологију и Институт за интелектуално власништво. Трансформација/подјела је извршена на дан 31.12.2006. године. Након извршене диобе и проведених осталих активности Институт је почео са радом почетком 2007. године.

Канцеларија за ревизију извршила је ревизију пословања Института за стандарде, метрологију и интелектуално власништво за 2006. годину о чему је састављен Извјештај о ревизији са налазима и препорукама. Извјештај је осим Институту за стандарде, метрологију и интелектуално власништво достављен и новоформираним институтима са назнаком да препоруке наведене у Извјештају могу бити искориштене и у пословању нових института, како би се избјегло понављање истих неправилности.

С обзиром да је Институт почео са радом 01.01.2007. године није, у складу са одредбама члана 16. став 3. Закона о ревизији институција Босне и Херцеговине, био обавезан доставити одговор Канцеларији за ревизију институција БиХ о предузетим активностима ради превазилажења наведених слабости.

2. Систем интерних контрола¹

Ревизија је извршила испитивање система интерних контрола, административних и рачуноводствених процедура и квалитета финансијског управљања у Институту. Циљ ових испитивања је био да се увјеримо у којој мјери су оперативни циљеви остварени и колико су поуздани подаци на којима се базирају годишњи финансијски извјештаји те да ли је финансијско управљање у складу са постојећим прописима.

Ревизија је утврдила да Институт није изградио ефикасан систем интерних контрола који се базира на моделу од пет компоненти: контролног окружења, процјене ризика, контролних активности, информација и комуникација, мониторинга (ревизији је предочен Правилник о интерним контролама израђен на COSO моделу који је у фази имплементације и чији ефекти се очекују у наредном периоду). Један од битних елемената контролног окружења је систематизација радних мјеста Института која није у потпуности имплементирана (недостаје средњи ниво руководства/помоћници директора и руководиоци одјељења). Напомињемо да само функционална организациона структура повећава ефикасност, бољу употребу ресурса и дефинише одговарајуће линије одговорности.

Успостављање ефикасног система интерних контрола највише ће користити руководству јер ће такав систем обезбиједити (у разумном увјерењу) законитост пословања у свим сегментима, као и спријечити могуће грешке и евентуалне злоупотребе у кориштењу јавних средстава.

---

¹ Сагласно члану 13. став 2. Закона о ревизији институција Босне и Херцеговине ревизија оцјењује финансијско управљање, функцију интерне ревизије и систем интерних контрола о чему не изражава мишљење већ извјештава о уоченим слабостима.

Систем интерних контрола подразумијева скуп поступака и мјера које предузима руководство у циљу обезбјеђења тачног и правилног евидентирања финансијских трансакција, њихову пуну усклађеност са законима, заштиту имовине те ефикасно, економично и ефективно трошења јавног новца.

Препорука

Уважавајући чињеницу да је ово прва година рада Института, као самосталног правног субјекта, сматрамо да руководство треба да настави са имплементацијом Правилника система интерних контрола у складу са Водичем за ефикасне интерне контроле и COSO моделом система интерних контрола на бази пет компоненти, а све у циљу отклањања ризика од евентуалних грешака, превара и злоупотреба у пословању Института.

2.1. Планирање и извршење буџета

Пројекција буџета за 2007. годину као и Документ оквирног буџета за период 2007. - 2009. годину – ДОБ сачињени у оквиру Института за стандарде, метрологију и интелектуално власништво на основу смјерница Министарства финансија и трезора БиХ. Предвиђена горња граница расхода Института за 2007. годину износила је 1.143.000 КМ. Буџет је одобрен у укупном износу од 1.129.884 КМ. Институту је одобрена новчана донација у износу 28.500 КМ тако да укупно одобрени буџет за 2007. годину износи 1.158.384 КМ, а остварен је у укупном износу од 929.972 КМ или 80% (видјети табелу 1 у прилогу Извјештаја)

Анализом извршења буџета установили смо да је буџет Института остварен за 228.412 КМ мање од одобреног, што је последица непопуњености радних мјеста по систематизацији (планирано 47 запослених, а остварено 26). Ово указује да планирање није извршено према потребама и задацима Института и стварно потребном броју запослених. Извјештавање о извршењу буџета током године врши се углавном квартално из прегледа расхода буџета по економским категоријама.

препорука

Приликом израде пројекције буџета потребно је да се у обзир узму сви релевантни параметри, с обзиром да је квалитетно планирање буџета стратешки важна основа за обезбјеђивање материјалних и људских ресурса те значајно за економично и транспарентно управљање средствима.

С обзиром да се ради о дислоцираној институцији са сједиштем у Мостару која остварује властите приходе, у циљу континуираног праћења прихода и расхода буџета сугеришемо Институту да убрза активности око увезивања своје ISFU јединице са Министарством финансија и трезора БиХ.

3. Усклађеност са законима и прописима

3.1. Јавне набавке

Ревизија је утврдила да Институт није успоставио систем интерних контрола који би обезбјеђио досљедну примјену Закона о јавним набавкама. Скрећемо пажњу на недостатке у процесима набавки које смо забиљежили током обављања ревизије:

- За набавке горива и авио карата није проведена процедура избора добављача у складу са одредбама Закона о јавним набавкама (трошкови авио карата износили су 5.035,00 КМ, а трошкови горива 5.949,41 КМ);
- Приликом спровођења процедуре избора добављача за набавку рачунарске опреме отвореним поступком (лот 1 – Набавка рачунара и пратеће опреме, лот 2 – Набавка мрежне опреме и лот 3 – Набавка принтера) утврђено је да у записнику о евалуацији понуда нису наведене цијене. Такође, у одлукама о додјели уговора нису назначене цијене понуда изабраних понуђача.

Са изабраним добављачима су закључени уговори о купопродаји за лот 1 по цијени 39.546,23 КМ, за лот 2 по цијени 5.981,04 КМ и за лот 3 по цијени 19.784,70 КМ које нису исте као у понудама. На исте износе су издани рачуни за набављену опрему.

Препорука

Руководство Института је обавезно да досљедно и у потпуности поштује одредбе Закона о јавним набавкама у циљу законитог и транспарентног трошења јавних средстава те примјене једнаког третмана и недискриминације потенцијалних добављача. Досљедна примјена одредби наведеног Закона је битна како би сам процес набавки био ефикасан и како би се избјегле евентуалне жалбе учесника у процесу, а које могу резултирати и као потенцијалне обавезе.

3.2. Стимулације запослених

У 2007. години исплаћене су стимулације у укупном износу 5.940,43 КМ што је 2,66% у односу на нето исплаћене плате од 223.179,89 КМ. Институт је за 0,16% прекорачио дозвољени износ за исплату стимулација у односу на остварена средства на позицији нето плата.

За једног запосленог у 2007. години исплаћена је стимулација у износу 2.487,95 КМ што је 25,84% у односу на његова годишња примања. Појединачна годишња стимулација по запосленом може износити максимално 20% његове годишње нето плате.

Исплата наведених стимулација је у супротности са чланом 21. став 3. Закона о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ («Службени гласник БиХ» број 25 од 06.04.2007. године).

Препорука:

Институт треба да сачини анализу са образложењима за стимулације исплаћене у износима вишим од законом дозвољених те да за овакве исплате тражи потврду од Савјета министара БиХ или у супротном изврши поврат више исплаћених средстава.

III КОРЕСПОНДЕНЦИЈА

Институту је уручен Нацрт извјештаја о ревизији за 2007. годину на разматрање и достављање евентуалних нових доказа и коментара на налазе ревизије.

У остављеном року од 15 дана, Институт није доставио коментаре на налазе садржане у Нацрту извјештаја о ревизији. По том основу овај Извјештај представља коначан извјештај достављен клијенту без корекција у односу на Нацрт извјештаја о ревизији.

Сарајево, јуни 2008. године

**ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ
РЕВИЗОРА**

мр Драган Кулина

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

М.П.

Миленко Шего